

noul. Astăzi vor veni să te vadă doi, dar mâine - douăzeci, iar poimâine sala va fi arhiplină.

Și credeți că „alimentul” care i se dă publicului azi e diferit față de cel de acum 10-20 de ani?

Da. I se dă mai mult de gândit.

Regizorii din generația tânără vă cer altceva decât cei cu mai multă experiență?

Nu, dar mă adaptez eu. (Râde.) Trebuie. Cum să tragi spre trecut, când ceilalți fac teatru modern?

Sunteți actriță la Târgu-Mureș de mulți ani...

De treizeci. La doi ani după ce s-a înființat secția română.

V-ați dorit vreodată să vă mutați într-un teatru din București?

Niciodată. Prefer să joc mult la Târgu-Mureș decât să nu joc aproape deloc în București. Nu am invidiat pe nimeni și sunt genul de actor care îl sărută pe colegul ce a avut un succes. De multe ori plâng de bucurie pentru bucuria lui. În București, chiar dacă ești apreciat, e ca un foc de paie care se stinge repede.

De ce oare astăzi toată lumea vrea la București?

Tinerii sunt entuziaști, sunt abia la începutul carierei.

Și dumneavoastră nu erați la fel, la vârsta lor?

Fratele meu, Valentino Dain, care

... și în Job

acum locuiește în Italia, era unul dintre cei mai buni actori ai generației lui. El m-a ajutat să ajung în Târgu-Mureș, dar niciodată, și o spun cu toată sinceritatea, nu a mișcat vreun deget mai mult. Cel mai bun exemplu este că atunci când Val Mugur, Dumnezeu să-l odihnească, a pus în scenă **Răzvan și Vidra** și ne-a distribuit pe amândoi în rolurile titulare, fratele meu a spus: „Nu sunt de acord să joc cu sora mea”. „Pe cine dorești?” „Pe Silvia Ghelan.” Ei au fost foarte mulți ani parteneri în teatru, la Cluj. Și, într-adevăr, am jucat pe rol dublu cu Silvia Ghelan; ea mi-a scos din cap că sunt actriță de dramă. M-a văzut într-un rolșor, unde eram partenera lui Viorel Comănici, și mi-a spus: „Iolanda, să nu joci dramă. Ai un haz nebun”. Parcă toți regizorii ar fi auzit-o și, de atunci, am jucat aproape numai comedie. Dar mi-aș fi dorit să joc un

singur rol: Electra. Nu l-am cerut. Așa că, deși s-a jucat piesa la noi în teatru, am fost doar în cor.

Cum e să fii, o viață întreagă, actorul unui singur teatru?

Când am ajuns la Târgu-Mureș, m-am trezit într-un oraș frumos, curat, care m-a primit cu brațele deschise. Drept recunoștință, nu l-am mai părăsit. M-am simțit de prima dată foarte bine.

Spuneți că ați fost profesoară de română. De ce ați ținut neapărat să fiți actriță?

M-am născut la Călărași. Acolo este o trupă de amatori foarte bună, în care am jucat. Am primit un premiu de interpretare, chiar de la Costache Antoniu. El m-a îndemnat să fac teatru.

Mirona Hărăbor

Sf flash

Definitivă!

Apariție recentă la editura „Saeculum I.O.” (sic! ce-o fi aia „I.O.”?). **Istoria teatrului universal** de Ovidiu Drimba. Ediție definitivă. București 2000. De pe o pagină de gardă aflăm că prima ediție a apărut în anul 1973 la „Albatros” cu titlul **Teatrul de la origini și până azi**. Deci, aceeași Mărie cu altă copertă maronie. Dar definitivă!

E probabil o operă pentru uz școlar sau universitar. Tonul e moale, dăscălesc. Istoria a fost revizuită, dar nu prin punctele esențiale. Astfel, deși „înaintea erei noastre” a devenit „înainte de Hristos”, judecățile se fac din punct de vedere ateist și materialist-istoric. Judecata asupra unor autori și evenimente caută adesea aspectele „juste” în sens socialist ale operei de artă. În **Istoria teatrului universal** povestită de Ovidiu Drimba, infrastructura economică determină suprastructura, iar creatorii sunt exponenți ai concepțiilor clasei din care fac parte.

Toate cele de mai sus sunt treaba autorului. Libertatea de concepție permite oricui să nu-și schimbe convingerile, să încerce să le transmită altora. Mai ciudat este că **Istoria...** se termină prin anii '70, tabelul cronologic se

opește la 1960, iar ultimul regizor român luat în seamă e Liviu Ciulei. Oricât de puțin loc ar putea ocupa ultimele patru decenii într-o poveste luată de la grecii antici, absența lor dă cărții un aer de vechitură. În partea despre dramaturgia autohtonă lipsesc cuvintele „după Eliberare” (în sens de „după 1944”). Totuși, apar dramaturgii care „au cultivat cu succes (?) drama istorică”. De-alde Davidoglu, Fulga, Paul Anghel. Pentru „tehnică de efect” este elogiată Mirodan, autorul piesei **Ziariștii**, despre „independența” presei comuniste.

Un nostim paragraf se referă la „experiențe dramatice din ultimii ani” realizate de „certe promisiuni de viitor”. „Promisiunile de viitor” sunt... răposații Sorescu și Băieșu, la care se adaugă D.R.P., Romulus Vulpescu și E. Oproiu, a căror aniversare de trei sferturi de veac, ce-i drept, întârzie. Mai rău e că lipsește din pomelnic un „tânăr de viitor” pe nume T. Mazilu. Cum se va justifica Ovidiu Drimba dacă, după „definitivare”, se va întâlni sub clarul de lună al cosmosului cu autorul **Proștilor...**?

Horia Gârbea